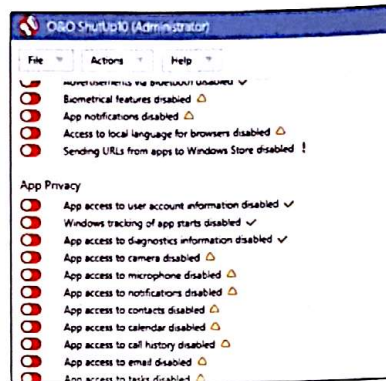

Niet iedereen is even gecharmeerd van Windows 10. Sommige mensen vinden dat het te veel toeters en bellen bevat – denk aan telemetrie, vaste apps, een appstore enzovoort. Officieel niet te verwijderen of uit te schakelen, maar daar is wat aan te doen!

Iedereen die Windows 10 gebruikt, weet dat ten minste eenmaal per dag – meestal tijdens het starten van Windows – heel veel harddisk-activiteit plaatsvindt gedurende langere tijd. Als u Taakbeheer (via een rechtermuisklik op de taakbalk) zou openen, dan blijkt meestal dat Windows Telemetrie actief is. Het betreft – voor de liefhebbers – overigens het proces Windows Compatibility Telemetry (CompatTelRunner.exe) dat u kunt terugvinden in Taakbeheer.

Standaard zijn heel veel voor u niet noodzakelijke zaken geactiveerd in Windows 10.

opnieuw gebruiken als u iets wilt aanpassen.

Als dat geregeld is, dubbelklikt u op OOSU10.exe. Klik op Ja in het waarschuwingsvenster. U ziet nu een lijst met schakelaars die allemaal zijn ingesteld volgens de standaard-settings van Windows 10. Groen betekent een onderdrukte optie, rood is niet onderdrukt. Zoals u ziet is er flink veel roods te zien.

Privacy zijn ook de belangrijkste zaken uitgeschakeld. Zo staat nu het delen van handschriftdata uit, het inloggen via een webcam is niet meer mogelijk, de advertentie-id's zijn gereset en geblokkeerd, het versturen van typgegevens is geblokkeerd en meer.

Er is nog een groepje rode schakelaars over in diverse categorieën, maar deze kunt u beter laten voor wat ze zijn. Zou u bijvoorbeeld iets als 'App access to microphone disabled' uitzetten, dan kunt u niet meer bellen via een communicatie-app, wat natuurlijk minder praktisch is.

Weg met de upgrades

Wilt u meer controle over aangeboden grote updates zoals de Verjaardagseditie of de Creators Update, dan kunt u de schakelaar Active deferring of upgrades aanzetten. Daarmee schakelt u alléén de grote versie-upgrades uit; de reguliere veiligheidsupdates blijven wel

Windows 10

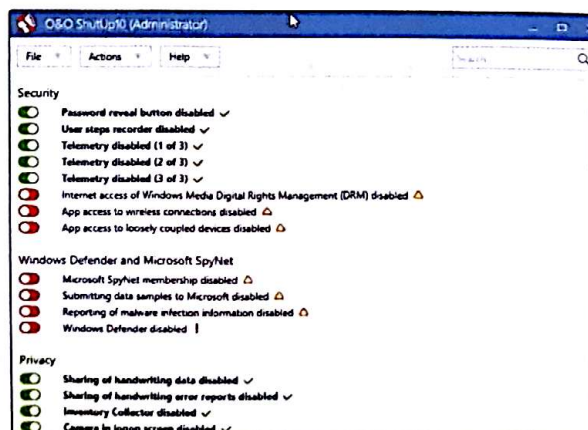
Dit is een onderdeel van Windows 10 dat regelmatig – en dus minstens één keer per dag – allerlei gegevens naar Microsoft stuurt over uw systeem en systeemgebruik. Deze optie echt helemaal uitschakelen lukt u niet via de standaard instellingsmogelijkheden van Windows. En zo zijn er nog wat van die zaken die niet op de gewone manier uit te schakelen zijn. Nu kunt u een duik in het register nemen om dingen te regelen (met alle risico's van dien), maar gelukkig is er ook een alleraardigst gratis tooltje van O&O met de toepasselijke naam ShutUp10 (www.o-o-software.com/en/shutup10). Het helpt u bij de eerste stappen richting 'Windows 10 light'.

Snelle basis-instellingen

U kunt nu de snelle weg bewandelen en op de knop Acties klikken en vervolgens de optie Apply all recommended settings kiezen. Vervolgens wordt gevraagd of u een herstelpunt (system restore point) wilt maken; klik hier op Yes. Wacht even en u ziet dat een heleboel schakelaars naar een veilige groene stand zijn omgezet. Onder de kop Security zien we dat in ieder geval alle Telemetrie-opties zijn uitgezet. Onder

Dat ziet er al een heel stuk groener en dus veiliger en sneller (voor u) uit.

ShutUp10

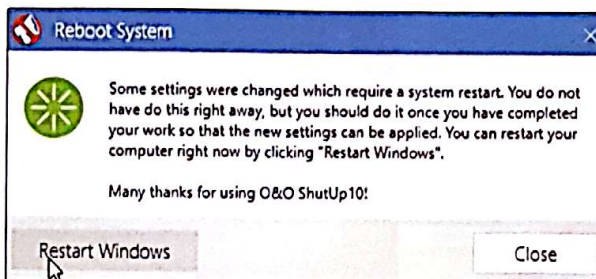
Na het downloaden van ShutUp10 is het verstandig om het binnengehaalde bestand te kopiëren naar een map op de C-schijf, bijvoorbeeld C:\shutup10. Dit omdat de tool niet geïnstalleerd hoeft te worden en u 'm dus anders niet kunt terugvinden. Door de kopieeractie naar een eigen map kunt u ShutUp10 in de toekomst wél terugvinden en

gewoon binnenkomen. En dat laatste is maar goed ook natuurlijk, laat dat dus vooral zo! Voordeel van het uitschakelen van de upgrades is dat u niet ineens op een zeer ongelegen moment (tijdens de vakantie bijvoorbeeld) geconfronteerd wordt met een relatief grote download en installatie-actie. Ook geldt dat er direct na de eerste release vaak foutjes aanwezig zijn. Even een maandje of meer wachten levert u dan uiteindelijk een veel stabielere upgrade op. Kwestie van Active deferring of upgrades weer uitzetten, naar updates zoeken en de zaak alsnog installeren. Deze optie is met name voor gebruikers van de Home-versie van Windows 10 interessant. Windows 10 Pro-gebruikers kunnen dergelijke updates sowieso meer gecontroleerd laten installeren. Klik in geval van Pro in het menu Start op Instellingen, Bijwerken en beveiliging, Windows Update en Geavanceerde opties. Kies onder 'Een onderdelenupdate bevat nieuwe mogelijkheden ...' het gewenste aantal dagen uitstel. U kunt tot 365 dagen laten wachten. Terug naar ShutUp10.

Een regel lager kunt u ook de optie Automatic driver updates through Windows Update disabled nog uitzetten. Dat is handig als u zelf uw drivers hebt geïnstalleerd en alles daarmee heerlijk stabiel draait.

Updates uit?

Als u heel avontuurlijk bent aangelegd, zou u ook de updates volledig uit kunnen schakelen. Dat raden we overigens nadrukkelijk af, want daarmee mist u ook de updates die urgente veiligheidslekken dicht.

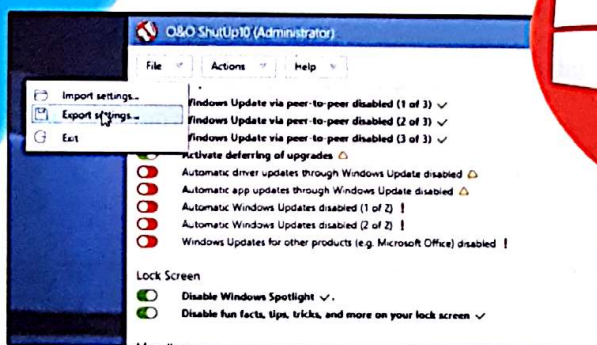
▲ Een herstart na het eerste gebruik van ShutUp10 is noodzakelijk.

▲ Sommige apps laten zich gewoon via het contextmenu verwijderen.

Instellingen bewaren

Hebt u eenmaal alles naar wens ingesteld, dan is het handig om de instellingen te bewaren. Klik daarvoor op de knop File en dan op Export Settings. Kies een map om het instellingenbestand te bewaren en klaar. Mocht u nu ooit uw systeem opnieuw installeren, dan kunt u na starten van ShutUp10 simpelweg dit configuratiebestand weer openen. Klik daarvoor op File en Import settings. U hoeft dan niet weer het hele lijstje met mogelijkheden door te spitten en te finetunen.

▲ Bewaar de instellingen van ShutUp10.

Reset

Mocht u om wat voor reden ook ooit weer terug willen keren naar de standaardinstellingen van Windows 10, dan klikt u onder Actions op Undo all changes ('factory settings'). Daarmee komt alles weer terug bij het oude. Dat kan handig zijn als u merkt dat bepaalde door u gebruikte zaken niet meer werken na toepassen van de ShutUp10-instellingen. Na een reset kunt u vervolgens voorzichtig de opties weer één voor één aanzetten tot uw

programma of dienst weer stopt met werken. Op dat moment weet u welke schakelaar u beter kunt vermijden.

Opletten

Sluit ShutUp10 af. U krijgt nu een waarschuwingsvenster te zien waarin gemeld wordt dat het verstandig is om de tool opnieuw te draaien na een grote Windows-upgrade, zoals de Creators Update. Sommige schakelaars worden dan namelijk weer teruggezet naar de standaard Windowsinstellingen. Ook dan komt het eerder gemaakte bestandje met de instellingen natuurlijk uitstekend van pas: even laden en alles is weer zoals u het wilt. Check ook regelmatig – en zeker na een upgrade – of er een nieuwe versie van ShutUp10 beschikbaar is. De tool wordt zeer regelmatig van een update voorzien; zo weet u zeker dat u alle opties bij de hand hebt. In vrijwel alle gevallen – en zeker na het eerste gebruik van de tool – is een herstart van Windows vereist. Klik hiervoor op de knop Restart Windows in het venster Reboot System. Maak – als alles werkt – eventueel een systeemherstelpunt of zelfs een image van uw nu geoptimaliseerde Windows 10.

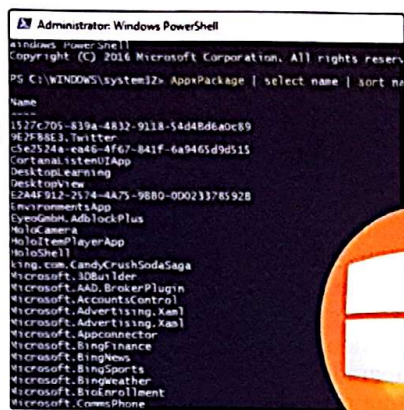
Apps

Dan komen we nu bij een wat gecompliceerder onderwerp: Windows-apps. Mocht u daar geen gebruik van maken, waarom zou u ze dan geïnstalleerd laten? Een deel van de met Windows 10 meegeleverde apps kunt u handmatig via een klik met de rechtermuisknop verwijderen. U ziet dan een menu verschijnen met daarin – met een beetje geluk – de optie Verwijderen. Die verwijderoptie is echter bij een flink aantal standaard-apps van Windows 10 niet beschikbaar. Gelukkig is er hoop, want deze vaste apps kunnen wel degelijk verwijderd worden. U kunt zelfs de Windows Store weghalen! Dat heeft als voordeel dat u ook meteen afbent van app-updates tijdens het starten van Windows. Kortom: de andere helft richting Windows 10 light bestaat uit het verwijderen van apps. Maak voordat u apps gaat verwijderen tenminste een systeemherstelpunt aan, of nog beter een systeemimage. Gaat er dan iets mis,

Maar uitzetten kán, door beide Automatic Windows Updates disabled-schakelaars aan te zetten.

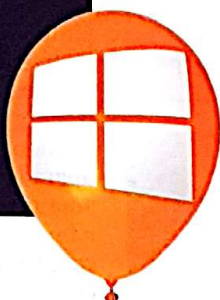
OneDrive

Gebruikt u nooit OneDrive, de cloudopslagdienst van Microsoft, dan kunt u ook nog de allerlaatste optie in het lijstje uitschakelen (even helemaal naar beneden scrollen dus): Microsoft OneDrive Enabled. Daarmee hebt u alweer flink wat opties in Windows 10 naar uw hand gezet.

➤ Een lijst met alle geïnstalleerde apps.

➤ Kies hier Run as Administrator.

dan hebt u nog de mogelijkheid om terug te keren.

Lijst met apps opvragen

Start allereerst Windows PowerShell, te vinden in het menu Start in een aparte programmagroep. Klik hierin met de rechtermuisknop op de eerste link Windows PowerShell (het enige item zonder verdere toevoegingen aan deze naam). Klik in het geopende contextmenu op Run as Administrator (inderdaad: ineens Engelstalig). Klik op Ja ter bevestiging in het waarschuwingsvenstertje. U moet vervolgens eerst een lijst met geïnstalleerde apps opvragen. Tik daarvoor het commando `Get-AppxPackage | select name | sort name` gevolgd door een druk op Enter. U ziet nu een lijst met alle geïnstalleerde apps.

Apps verwijderen

U kunt nu via een relatief eenvoudig commando elke gewenste app, dus ook de 'vaste' exemplaren, verwijderen. Tik `Get-AppxPackage *appnaam* | Remove-AppxPackage`. Op de plek van 'appnaam' vult u de naam van de gewenste app in. Het teken | verkrijgt u in de regel overigens door op Shift+\ te drukken. Punt is wel dat u voor appnaam de intern door Windows gebruikte namen moet gebruiken. U hoeft zoals u waarschijnlijk al ontdekt hebt niet de volledige naam in te tikken, maar door gebruik te maken van de twee sterretjes (zogeheten 'wildcards') volstaat het belangrijkste deel. Stel: u wilt alle Bing-apps verwijderen. Tik dan het commando `Get-AppxPackage -name *Bing* | Remove-AppxPackage`. Wacht even en alles wat Bing-gerelateerd is qua apps verdwijnt. Op die manier kunt

➤ Alles in één klap verwijderen.


```
PS C:\WINDOWS\system32> Get-AppxPackage -name *Bing* | Remove-AppxPackage
PS C:\WINDOWS\system32>
```

➤ Met dit commando verwijdert u in één klap alle Bing-apps.

u dus ook alle andere voor u onnodige apps verwijderen. De benodigde appnamen vindt u in de lijst uit de vorige stap.

Windows Store

Om bijvoorbeeld de app Kaarten te verwijderen, tikt u het commando `Get-AppxPackage -name *Maps* | Remove-AppxPackage`. Zelfs de Windows Store is op deze manier te verwijderen, via het commando `Get-AppxPackage -name *WindowsStore* | Remove-AppxPackage`. Na het uitvoeren van dit commando ziet u dat het pictogram van de Store van de taakbalk is verdwenen. Overigens is het misschien handig om de Store vooralsnog even te laten staan. U weet maar nooit waar u 'm ooit eens nodig voor hebt. Gebruikt u geen Office en bent u ook niet van plan daarmee aan de slag te gaan? Dan is verwijderen van de app Get Office een optie. Verwijderen kan via het commando `Get-AppxPackage -name *officehub* | Remove-AppxPackage`.

Alles in één klap

Wilt u in één keer alle apps verwijderen (u bent dan ook iets als de Rekenmachine kwijt!), dan tikt u het commando `Get-AppxPackage -AllUsers | Remove-AppxPackage`. Dat is echter wel een heel drastische methode, die bovendien ook even wat tijd kost. Daarna zijn echter vrijwel alle apps van uw Windows 10-systeem verdwenen. Een klein aantal apps (zie rode tekst in PowerShell) is overigens ook dan nog met geen mogelijkheid te verwijderen, maar daar valt mee te leven. U hebt nu – samen met de eerder uitgeschakelde opties – uw eigen Windows 10 light gecreëerd!

Weer terug

Hebt u spijt als haren op uw hoofd dat u alle apps (of een aantal) hebt verwijderd? Geen nood: met slechts één PowerShell-commando (als administrator) herstelt u alles weer. `Get-AppxPackage -AllUsers | Foreach {Add-AppxPackage -DisableDevelopmentMode -Register "$($_.InstallLocation)\AppXManifest.xml"}`. Na een druk op de knop komen alle apps weer terug op hun oude plek. ➤

Tekst: Ronald Smit

